

Katedra sociální práce Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra sociální práce

Autorka práce: **Martina Hasalíková**

Název práce : Intragenerační a mezigenerační formy a způsoby sdružování
seniorů

Vedoucí práce /**PhDr. Jiřina Šiklová, CSc**

Oponent práce : **Ing. Petr Víšek ,CSc**

Téma předložené práce je vzhledem k naší i celosvětové demografické situace velice aktuální a práce splňuje všechny požadavky kladené na diplomové práce v oboru .Autorka prokázala schopnost samostatné vědecké práce a proto jí navrhuji komisi k obhajobě. Osobně práce hodnotím jako v ý b o r n o u a tuto známku navrhuji, bude-li autorka schopna práci a vytknuté jí problémy obhájit, jako známku hodnotící.

V úvodu autorka shrnuje současné poznatky o stárnutí populace jak v ČR tak i v ostatních zemích Evropy a částečně i v dalších zemích světa. Následuje výstižný rozbor doporučení OSN státům Evropské Unie k problematice důchodů a jejich zajištění, ve kterém M. Hasalíková prokázala znalost jak odborné literatury tak schopnost excerpce dat z dostupných přehledů a tato fakta vhodně presentovala v dalších kapitolách ve kterých probírá situaci v této republice, včetně interpretace stereotypů vázaných na stárnoucí občany. V této souvislosti uvádí i prognózy pro další tedy dvacáté první století a problémy, které stárnutí populace vyvolá, pokud nepřistoupí se k řešení této tematiky. Je škoda, že v této souvislosti se nezmiňuje i o diskusích v politických stranách a nevysvětluje oddálení těchto reforem. Aktuální by také bylo zmínit se o globalizaci a promítnutí se stárnutí populace do globálních problémů světa a jeho vlivu na Evropu jako jeden ze světadílů. Autorka tuto tematiku zmiňuje jen okrajově.

Velmi podnětná je kapitola věnovaná problému ageismu, ve které seznamuje s genezí tohoto pojmu i jeho interpretacemi. Oceňuji, že čerpala nejen z našich, ale i ze zahraničních pramenů a získala informace, které nejsou běžně dostupné. Z našich zdrojů zpracovala i výsledky výzkumů, které byly realizovány v posledních letech týmem na Masarykově univerzitě v Brně i pracovníky z VUPSV při MPSV a seznámila se i s řadou poměrně těžko dostupných studií a přehledů. Interpretuje i literaturu starší, například práce týmu Pavla Machonina o Československé společnosti, který realizoval svoje výzkumy před rokem 1968 a další starší práce. V této souvislosti by bylo vhodné zmínit se blíže o výjimečnosti tehdejších studií a nemožnosti později z nich vycházet a na ně navazovat i vzhledem k politickým změnám, které zde nastaly.

Obsáhleji by se mohla věnovat i tematice, kterou vhodně uvádí, tj. proč jsou stereotypy i negativní postoje akceptovány i stárnoucími lidmi. Oceňuji její sledování syntoních a dystoních postojů, rozdílů podle pohlaví. Občas se ale v textu vyskytnou citace, u kterých není uvedeno, kdy citace končí, tedy chybí uvozovky na závěr citací. Jindy uvádí výsledky výzkumů, aniž zdůrazní (slovy v odkazech je to zdůrazněno) že mezi těmito výzkumy „uběhlo“ více jak 35 let a že tehdejší metody sběru dat byly výrazně odlišné od současných. Taktéž v kapitole o sdružování a v tezích ze kterých vychází, není podotknuto, že tehdejší výzkum (Pavel Machonin, 1969) se konal za zcela jiných podmínek. Oceňuji, že autorka zná tyto dokumenty, zná tyto výzkumy a dovede s daty pracovat, ale současně mně tam chybí kritický přístup k časovému odstupu mezi těmito výzkumy z nichž volně přechází k výsledkům výzkumů v současnosti (Vidovič, Rabušic atd.)

Nejvýznamnější je část věnovaná mezigeneračním formám a způsobům sdružování seniorů v současnosti a jejich vzájemné pomoci a její uvažování o mezigenerační solidaritě, která u nás existuje ale není dostatečně oceňována a nevychází se z ní při koncipování sociální politiky. Subkapitola věnovaná problémům mezigenerační solidarity v jiných kulturách, a konkrétně vztahy v kulturách, které jsou vázány k okcidentalismu a druhé k orientalismu, jsou trochu povrchní a autorka v nich vychází pouze z citací výsledků

výzkumů jiných autorů, bez vlastního kritického přístupu. Přesto oceňuji, že tuto tematiku začlenila do textu a připomněla, že v procesu současného multikulturalismu se budeme setkávat i s jinými mezinegačními postoji.

Martina Hasalíková prostudovala tolik literatury, že bylo pro ni obtížné vynechat a vzdát se faktů a proto i v závěru, místo shrnutí uvádí další významné údaje. Práce je doplněna dobře napsaným seznamem literatury a pramenů, včetně internetových adres a výzkumných zpráv, které si vyhledala a ze kterých čerpala.

Tyto výtky jsou ale jen okrajové, uvádím je proto, že práce autorky je vynikající a přes tyto dílčí výtky hodnotím text jako výborný . Doporučuji aby autorka tuto práci předložila jako svoji práci pro získání titulu PhDr (tedy před jménem) a bude-li se chtít na tuto tematiku specializovat, aby studii doplnila a podala ji jako práci disertační .

Datum

28.5.2004

Navržená známka .výborně

Podpis: J.Šiklová

